

Hospodárska a sociálna rada
Slovenskej republiky

Bratislava 14.10.2024
Číslo záznamu: 26874/2024

Z Á Z N A M
z mimoriadneho plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady
Slovenskej republiky konaného dňa 14.10.2024

Miesto konania: nová budova Úradu vlády SR
Prítomní: podľa prezenčnej listiny
Rokovanie viedol: Erik Tomáš, predseda Hospodárskej a sociálnej rady SR

Návrh programu:

1. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027
2. Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán (MTP)
3. Rôzne
 - Spolufinancovanie Aliancie sektorových rád pri projektoch z Programu Slovensko 2021-2027

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady E. Tomáš, ktorý privítal na mimoriadnom plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady zástupcov vlády, zástupcov zamestnancov a zástupcov zamestnávateľov a skonštatoval, že plenárne zasadnutie je uznášaniaschopné a môže prijímať závery.

Predseda rady E. Tomáš vyzval prítomných, aby sa vyjadrili, či súhlasia s návrhom programu mimoriadneho plenárneho zasadnutia uvedeného v pozvánke a či majú návrhy na jeho doplnenie.

Program rokovania bol schválený bez pripomienok.

K bodu 1

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 a 2027

K bodu 2

Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán (MTP)

Materiál uviedol minister financií L. Kamenický.

Minister financií L. Kamenický uviedol, že hlavnou charakteristikou rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 je premietnutie nevyhnutnej konsolidácie verejných financií s cieľom stabilizácie dlhu do konca volebného obdobia. V dôsledku vysokých deficitov a dlhov predchádzajúcich vlád súčasná vláda realizuje v poradí už druhú zásadnú konsolidáciu, ktorej opatrenia boli zostavené tak, aby boli čo najviac sociálne vyvážené a nezasadli rast ekonomiky. Ďalej uviedol, že návrh rozpočtu verejnej správy bol pripravovaný v podmienkach implementácie nových fiškálnych pravidiel Európskej komisie, ktoré definujú maximálnu výdavkovú obálku a zároveň sa spolu s rozpočtom stanovujú limity verejných výdavkov. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 je pripravený so zohľadnením potrebnej konsolidácie verejných financií požadovanej zo strany Európskej únie, ako aj napĺňania cieľov Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky a je pripravený v súlade s Národným strednodobým fiškálno-štrukturálnym plánom Slovenskej republiky na roky 2025-2028, v ktorom si vláda stanovuje záväznú trajektóriu rastu čistých výdavkov na štyri roky, aby do konca volebného obdobia deficit klesol k 3 % HDP a verejný dlh sa stabilizoval. Nové fiškálne pravidlá by umožnili Slovensku rozložiť proces ozdravenia verejných financií až na 7 rokov. To by však do najbližších rokov viedlo k ďalšiemu pokračovaniu rastu zadlženia a vystúpenie z procedúry nadmerného deficitu by sa tiež výrazne predĺžilo. S cieľom naplniť záväzkov stabilizácie dlhu z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, sa vláda rozhodla pripraviť 4-ročný ozdravný plán s postupným znížením deficitu z úrovne 4,7 % HDP v roku 2025, na 3,7 % HDP v roku 2026 a na 3 % HDP v roku 2027. Táto stratégia podľa najnovších prognóz povedie k zastaveniu rastu zadlženia už v roku 2027. Z pohľadu makroekonomických predpokladov slovenská ekonomika v roku 2024 posilní o 2,3 %, a to najmä vplyvom domáceho dopytu. Reálne mzdy v roku 2024 vzrastú o 4 %, najrýchlejšie za posledné štyri roky, pričom najväčší rast bude vo verejnom sektore, kde mzdy stúpnu o viac ako 8 %. Napriek realizácii konsolidačných opatrení sa v roku 2025 HDP zvýši o 2,2 %, hlavne vďaka zdrojom z Plánu obnovy a odolnosti. Investície porastú dvojciferným tempom. Zamestnanosť v roku 2025 mierne vzrastie o 0,4 % a nezamestnanosť klesne na 5,3 % a na konci horizontu rozpočtu dosiahne historicky najnižšiu úroveň 5 %. Schválené konsolidačné opatrenia predstavujú objem 2,7 mld. eur na rok 2025. Medzi najväčšie opatrenia patrí zvýšenie základnej sadzby DPH na 23 %, ktoré je kompenzované zníženými sadzbami najmä na potraviny, elektrinu, lieky, knihy a učebnice, služby spojené s podávaním nápojov a jedál v reštauračných a stravovacích zariadeniach, vstupné na športoviská a do fitnesscentier, tovary a služby poskytované sociálnym podnikom a pre ubytovacie služby. Ďalšie objemovo významné opatrenia predstavujú zavedenie dane z finančných transakcií pre podnikateľov a samostatne zárobkovo činné osoby, či zavedenie, resp. zvýšenie sektorových daní. Vláda zvyšuje aj spotrebné dane cez novú daň zo sladených nápojov a zdanením elektronických

cigariet. Zvýši sa daňové zaťaženie firiem s tržbami nad 5 mil. eur, poplatky za diaľničné známky a cestné mýto, ako aj odvodové zaťaženie vysokoprijmovým zamestnancom. Vláda zvyšuje aj spotrebné dane cez novú daň zo sladených nápojov a zdanením elektronických cigariet. Zvýši sa daňové zaťaženie firiem s tržbami nad 5 mil. eur, poplatky za diaľničné známky a cestné mýto, ako aj odvodové zaťaženie vysokoprijmovým zamestnancom. Konsolidačné opatrenia na výdavkovej strane predstavujú 0,6 % HDP. Najväčšiu úsporu prináša zacielenie časti sociálnych transferov v podobe nahradenia rodičovského dôchodku možnosťou asignovať časť dane z príjmu rodičom a krátenie daňového bonusu s rastúcim príjmom. Čo sa týka zdravotníkov, tam ešte prebiehajú rokovania. Na základe vyjednaných podmienok kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na roky 2025 a 2026 sú v rozpočte zabezpečené zdroje na vyplatenie odmeny v sume 800 eur na zamestnanca v roku 2025 a zároveň aj výdavky na valorizáciu platov od roku 2026 na úrovni 5 %. Zvyšujú sa výdavky na vzdelávanie, hlavne v oblasti podporných opatrení v školách najmä školského podporného tímu, pedagogických asistentov, sociálnych pracovníkov a na iné pomáhajúce profesie. Štát na seba preberá zo samosprávy financovanie škôlok a zároveň zvyšuje objem zdrojov, ktoré bude prostredníctvom transferov poskytovať samospráve na predprimárne vzdelávanie. Rovnako rastú aj výdavky súvisiace s kompenzačným príspevkom pre učiteľov, sú zvýšené výdavky na vedu prostredníctvom Národnej stratégie pre vedu, výskum a inovácie o stodvadsať miliónov v rámci 1,1 miliardového balíka v rámci konsolidácie a zvyšujú sa výdavky Environmentálneho a Modernizačného fondu, ktoré budú určené najmä na modernizáciu energetických systémov vrátane uskladňovania energie a zlepšenia energetickej efektívnosti, zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných a neverejných budov, či výrobu tepla alebo chladu z obnoviteľných zdrojov energie.

Predseda rady E. Tomáš vyzval jednotlivých sociálnych partnerov, aby predniesli svoje stanoviská.

Stanovisko za AZZZ SR predniesol R. Machunka, ktorý uviedol, či by nebolo vhodné zásadne znížiť nastavené rozpočtové rezervy. Ďalej uviedol, že AZZZ SR pozitívne hodnotí znižovanie počtu zamestnancov, ale zdôrazňuje, že v kapitole Všeobecná pokladničná správa dochádza zároveň k nárastu výdavkov, najmä na mzdy. AZZZ SR by ďalej uvítalo, aby bežné transfery boli pre lepšiu identifikáciu rozpisované v jednotlivých kapitolách rozpočtu a nie ako všeobecné číslo.

M. Šóth za zdravotnícku sekciu AZZZ SR doplnil, že Asociácia nemocníc Slovenska dlhodobo prezentuje výrazné navýšenie finančných nákladov, ktorým bude čeliť v roku 2025. Zvyšovanie mzdových nákladov, ktoré vyplývajú z aktuálne platnej legislatívy a rast prevádzkových nákladov spôsobených infláciou spôsobí nemocniciam združeným v Asociácii nemocníc Slovenska nárast nákladov o 139 miliónov eur oproti roku 2024 a dopad konsolidačných opatrení titulom transakčnej dane a dane z pridanej hodnoty spôsobí dopad na náklady nemocníc združených v Asociácii nemocníc Slovenska vo výške 12,2 miliónov eur. Je preto absolútne nevyhnutné, aby kapitola pripravovaného rozpočtu pre zdravotníctvo počítala s takýmto nárastom finančných prostriedkov a kryla tieto oprávnené nároky v roku 2025.

Ďalej uviedol, že materiál neobsahuje explicitne alokáciu finančných zdrojov do ambulantného sektora, pričom ambulantní poskytovatelia tvoria zhruba 60% zdravotnej starostlivosti. Z hľadiska Asociácie zdravotných poisťovní ďalej informoval, že suma 289 miliónov eur, čo je 3,66 % nárast nezohľadňuje zvýšenie spotreby liekov a zdravotníckych pomôcok. AZZZ SR nesúhlasí s akýmkoľvek šetrením v zdravotníctve, pretože by to mohlo spôsobiť zásadné obmedzenie súčasného rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti najmä v ambulantnom sektore a v časti ústavnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov SR.

Stanovisko za RÚZ predniesol M. Lelovský, ktorý uviedol, že rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia, ktorá je neskôr ešte rastúca, nie je potrebná až vo výške 421 miliónov eur a rovnako poukázal na nárast rozpočtu rezortu obrany. Ďalej upozornil, že RÚZ zaznamenáva nárast počtu zamestnancov verejnej správy namiesto poklesu a žiada vykonanie spoločného auditu zamestnancov verejnej správy. Ďalej uviedol, že ohľadom transferových peňazí RÚZ rovnako súhlasí s pripomienkou AZZZ SR s presnejším definovaním položiek v rozpočte.

Stanovisko za APZD predniesol A. Beljajev, ktorý uviedol, že zásadným problémom je rýchlejši rast výdavkov než ekonomiky, čo predstavuje jednoznačný dôkaz štrukturálnych problémov verejného sektora, ktorý ani v čase tak zásadnej a nutnej konsolidácie nedokáže zastaviť rast výdavkov. Ďalej poukázal na nárast výdavkov spojených so správou štátneho dlhu v roku 2025 o 400 miliónov eur, na výdavky v položke Správa ostatných výdavkov v objeme 1,7 miliárd eur v kapitole Všeobecná pokladničná správa a rovnako ako ostatní sociálni partneri upozornil na nárast osobných výdavkov, napriek avizovaným informáciám o znižovaní výdavkov na mzdy vo verejnej správe a rovnako upozornil na absentujúcu bližšiu špecifikáciu výdavkov. AZPD upozorňuje, že potreba vysokej dotácie straty, ktorá vznikne v hospodárení poisťovne Sociálnej poisťovne v objeme 0,65 miliárd eur vytvára riziko, že v budúcom roku opäť dôjde k zníženiu odvodu do II. piliera. Ďalej uviedol, že v súvislosti s energopomocou by bola potrebná systematická a adresná úprava podpory odkázaných, prípadne zavedenie adresného príspevku na bývanie, ktorý by nekompenzoval len energetické výdavky, ale celkové výdavky na bývanie, a to len skupine obyvateľstva, ktorá je na pomoc reálne odkázaná a skonštatoval, že prijaté konsolidačné opatrenia budú mať s vysokou pravdepodobnosťou opačný efekt, hrozí obrovské riziko čiastočného odchodu vysokopríjmových zamestnancov a firiem do iných krajín EÚ a odliv talentov do zahraničia. Ďalej doplnil, že hlavné znižovanie schodku verejných financií plynie len z nových daňových opatrení, minoritnú časť tvoria výdavkové kapitoly a konsolidačnými opatreniami je primárne zaťažená iba produktívna časť obyvateľstva.

Stanovisko za ZMOS predniesol J. Božik, ktorý uviedol, že ak nedôjde k pomoci zo strany štátu, pokiaľ ide o jednorazové vyplatenie odmien vo výške 800 eur na hlavu zamestnanca, čo aj s odvodmi predstavuje 1100 eur a pre samosprávu miest a obcí je to kumulatívne 87 miliónov eur, ZMOS nebude môcť podpísať kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa. Ďalej informoval, že ZMOS rešpektuje potrebu konsolidácie, pôjde do znižovania výdavkov, ktoré sa prejavia v radikálnom obmedzení prevádzky športovísk, ako sú plavárne, zimné štadióny a dôjde k obmedzeniu prevádzky aj iných služieb. Ďalej uviedol, že ZMOS pripravuje nový model

financovania samosprávy, resp. modernizáciu samosprávy týkajúcu sa úspory na rozsahu činností, ktoré poskytuje za účelom optimalizácie nákladov. Zároveň upozornil na problémy v súvislosti so zvýšenou daňou z pridanej hodnoty na 23 % pri čerpaní eurofondov, nakoľko nie všetky peniaze sú ekonomicky oprávnené náklady, čo znamená, že dochádza k prehodnocovaniu projektov a niektoré projekty ZMOS nebude môcť realizovať a teda je potrebné zo strany samosprávy očakávať zníženie schopnosti absorbovať európske peniaze. Taktiež upozornil na nedostatok všeobecných lekárov a pediatrov v mestách a obciach, na radikálny nárast počtu detí s takzvanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a na potrebu asistentov k nim, ktorých počet je nízky a uviedol, že ak dochádza k navýšeniu pracovných miest vo verejnej správe, tak aj vďaka európskym peniazom určeným na asistentov a na terénnu opatrovateľskú službu, ktorú zabezpečujú a poskytujú iba samosprávy.

Stanovisko za KOZ SR predniesla M. Uhlerová, ktorá uviedla, že KOZ SR považuje pri zaťažení obyvateľstva a podnikateľského sektora konsolidačnými opatreniami priam masívne navýšenie rozpočtu ministerstva obrany takmer o 700 mil. eur aj napriek špecifickej a veľmi nevyspytateľnej bezpečnostnej a geopolitickej situácii za neobhájiteľné. Ďalej uviedla, že v súvislosti s vyjednanými podmienkami kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na roky 2025 a 2026 sú v kapitole Všeobecná pokladničná správa zabezpečené zdroje na vyplatenie odmeny v sume 800 eur na zamestnanca financovaného zo štátneho rozpočtu v roku 2025 a zároveň aj výdavky na valorizáciu plátov v roku 2026 na úrovni 5 %. Tá samotná suma, ktorá je tam plánovaná, viac ako 525 miliónov eur by zodpovedala práve tej 800 eurovej odmene, ktorá je vyjednaná v kolektívnych zmluvách avšak v samotnej kapitole Všeobecná pokladničná správa sú plánované aj ďalšie výdavky, čiže kľúčovou otázkou KOZ SR je, aké ďalšie výdavky alebo v akom objeme resp. ako je garantované dofinancovanie samospráv na vyplatenie tejto odmeny, keďže samosprávy zatiaľ zotrávajú v stave neochoty podpísať dohodnuté kolektívne zmluvy na rok 2025 a 2026 a podmieňujú podpis dofinancovaním. Ďalej podotkla, že KOZ SR požaduje do kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR rozpočtovať zvýšené finančné prostriedky na úhradu nákladov vzniknutých výkonom odborovej kontroly nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci. Už tento rok došlo k zvýšeniu podľa požiadavky, ale predpokladajú sa zvýšené náklady v súvislosti s výkonom odborovej kontroly práve aj z dôvodu zvýšených výdavkov spôsobených konsolidačnými opatreniami napríklad transakčnou daňou. Taktiež upozornila, že požiadavkou KOZ SR bolo, aby od transakčnej dane bol oslobodený neziskový sektor, mimovládne organizácie, odborové organizácie k čomu zatiaľ nedošlo a KOZ SR nemá vedomosť o tom, či ministerstvo financií plánuje realizovať výnimku smerom k neziskovému sektoru vrátane aj odborových organizácií. Ak nie, tak každá transakcia, ktorá prebieha aj medzi odborovými zväzmi a odborovými organizáciami bude zaťažená aj transakčnou daňou.

Stanovisko za SOS predniesol M. Mikula, ktorý uviedol, že SOS obdobne, ako v prípade tzv. konsolidačného balíku opätovne poukazuje na jednoznačný negatívny dopad na pracovné a mzdové podmienky zamestnancov, na sociálne znevýhodnené skupiny, či fyzické osoby poberajúce niektoré z typov dôchodkov. Špecificky negatívne sa predkladaný rozpočet prejaví aj v oblasti výkonu práce vo verejnom záujme a pri výkone štátnej služby, kde výsledok kolektívneho vyjednávania jednoznačne zhorší kvalitu zamestnaneckého prostredia a už aj tak

nízke tabuľkové mzdy budú brániť akémukoľvek zlepšeniu situácie a hľadaniu nových zamestnancov.

V rámci nasledovnej diskusie R. Machunka uviedol, že AZZZ SR požaduje, aby boli dodržané všetky legislatívne postupy a zákony, ktoré budú súvisieť s konsolidáciou verejných financií, nakoľko majú dopad na sociálno-ekonomickú situáciu v štáte a aby AZZZ SR bola zapojená do diskusie v rámci medzirezortného pripomienkového konania a v rámci prípravy stratégie hospodárstva v súvislosti s implementáciou vecí, ktoré sa týkajú Draghiho plánu.

Štátny tajomník ministerstva hospodárstva V. Šimoňák reagoval, že nie je možné zaujať komplexné stanovisko k Draghiho plánu, nakoľko ešte nie je jasné, do akej miery sa tento premietne do plánovania Európskej komisie, ako aj niektorých iných hráčov.

J. Božik zo ZMOS navrhol, aby v súvislosti s komunálnym odpadom a povinnosťou samosprávy rozpočítať náklady medzi všetkých obyvateľov za zmesový komunálny odpad požiadal, aby zákonodarca reflektoval ako povinnosť samospráv zohľadniť minimálne výšku inflácie, teda, aby samospráva mala povinnosť v prípade inflácie povinnosť zvyšovať dane pravidelne minimálne o výšku inflácie z danej nehnuteľnosti. Ďalej uviedol, že ZMOS navrhuje rozlíšenie majetkovej dane v prípade nehnuteľností medzi tými, ktorí vlastnia jednu nehnuteľnosť, nehnuteľnosti, v ktorých bývajú ako rezidenti a potom ďalšie nehnuteľnosti, ktoré využívajú na rekreáciu, respektíve na ďalšie nájomy, čo nie je otázka iba Bratislavy, či Košíc, ale aj bežných menších okresných miest. Na obciach je veľa nehnuteľností, ktoré patria jednotlivcom, ktorí tam nebývajú, buď ich zdedili alebo kúpili ako investičné a platia potom sadzbu dane takú istú, ako je daň za bývanie.

R. Machunka za AZZZ SR upozornil na pripomienku Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, kde je znížená národná podpora o 20 miliónov eur, čo bude znamenať ďalší nápor na dovoz a zhoršenie konkurencieschopnosti euro potravinárskeho sektora. Ďalej uviedol, že pokiaľ ide o rozpočtovaný príspevok na energie, je dôležité, aby bol adresný a jeho výška bola zastropovaná.

M. Šóth za AZZZ SR položil otázku, ako to vyzerá s požiadavkou etablovať ambulantných poskytovateľov do rozpočtu.

M. Lelovský za RÚZ odporučil, aby sa pracovalo na komplexnom audite činnosti verejnej správy aj z hľadiska procesov, pretože sú tam investície do digitalizácie, ale výsledky až tak nie je vidno. Ďalej upozornil na absenciu analytiky domácností a na potrebu zlepšenia výberu dane z pridanej hodnoty. Zároveň požiadal o informáciu, či sú k dispozícii vyhodnotenia vyplývajúce z programového rozpočtovania a odpočtovania.

P. Ondek za KOZ SR k návrhu rozpočtu verejnej správy za oblasť školstva nadviazal na p. Božika zo ZMOS a potvrdil, že navýšenie počtu zamestnancov v školstve skutočne vyplýva zo zvýšeného počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami odkázanými na pomoc asistentov.

M. Brodzianska za KOZ SR uviedla, že z návrhu rozpočtu verejnej správy vyplýva, že na kapitolu ministerstva dopravy sú plánované vyššie výdavky, najmä na cestnú infraštruktúru, na cesty a diaľnice, teda na všetky kategórie je viac peňazí z európskych fondov ako zo štátneho rozpočtu. Ďalej informovala o nízkom percente nájomných bytov oproti iným mestám, ako je napr. Brno, či Viedeň.

F. Zaparanik za KOZ SR uviedol, že návrh rozpočtu verejnej správy neakceptuje požiadavky ministerstva dopravy na financovanie spoločnosti Železnice Slovenskej republiky a Železničnej spoločnosti Slovensko. Výška finančných prostriedkov na mzdy neodzrkadľuje ani očakávanú skutočnosť roku 2024 a hrozí odchod zamestnancov pre nedostatok mzdových prostriedkov, odchod zamestnancov do predčasných dôchodkov a dôjde k obmedzeniu komfortu cestujúcej verejnosti z dôvodu rušenia zastávok, pomalej a nekvalitnej dopravnej cesty a tak ďalej.

P. Paračka za KOZ SR upozornil na zásadnú pripomienku priamo k zákonu o štátnom rozpočte, KOZ SR žiada v § 5 odsek 4, za „od 1. januára 2025“ doplniť text: „ak sa v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2025 nedohodne inak.“

Minister financií L. Kamenický reagoval na všetky pripomienky sociálnych partnerov a uviedol, že rozpočtová rezerva vo výške 421 miliónov eur súvisí s rizikom, aký bude makro vývoj, nie je jasný ani vývoj v Nemecku a ostatných krajinách Európskej únie a prvý krát sa pracuje s limitmi verejných výdavkov, ktoré reálne dopadajú na rozpočet. Limit je stanovený okolo 61 miliárd eur, limit sa plní, je to aj vzhľadom na novú legislatívu. Rozpočtová rezerva vo výške 30 miliónov eur je rezerva na krízové opatrenia v prípade napríklad povodní a takáto rezerva sa tvorila aj v minulosti. Ďalej súhlasil, že suma 525 miliónov eur dopytovaná KOZ SR uvedená v kapitole Všeobecná pokladničná správa je určená na 800 eurovú odmenu pre zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu a čo sa týka dane z finančných transakcií pri neziskových organizáciách, táto vec bude ešte riešená. V súvislosti s energopomocou uviedol, že je tam stále 100 miliónov eur a 135 miliónov eur sa týka energopomoci, ktorú momentálne za rok 2024 revidujú. Ak by sa naplnila tá energopomoc, tak tých 135 miliónov eur už nemáme navyše k dispozícii a ak sa nenaplní, tak zostane k dispozícii ďalších 135 miliónov eur na rok 2025. Ďalej uviedol, že čo sa týka konsolidácie v oblasti zdravotníctva, ide hlavne o konsolidáciu z hľadiska efektívneho vynakladania zdrojov v zdravotníctve a čo sa týka nárastu zdrojov ministerstva obrany, Slovenská republika drží medzinárodný záväzok 2 % a z tohto rozpočtu vieme použiť prostriedky na opravu ciest, výstavbu nemocnice v Prešove a podobne, ktoré by sme inak museli hradiť z iných z rozpočtov. Ďalej uviedol, že škrty na neobsadené miesta ušetria peniaze, lebo to sú peniaze, ktoré sú rozpočtované. Taktiež súhlasil s APZD, s nárastom výdavkov na dlh, ale toto je dôvod konsolidácie, aby sa znížili výdavky na financovanie štátneho dlhu, aby sa znižovali prirážky a prípadné ušetrené prostriedky sa môžu využiť pre ostatné oblasti. Ďalej informoval, že sa zvyšuje záujem o slovenské dlhopisy a budú prehodnocované ratingy Slovenskej republiky, od ktorých budú závisieť aj tie úroky a poznamenal, že adresné príspevky na bývanie je jednou z ciest, ale neznižuje nám infláciu, ide v podstate o ďalší výdavok a súvisí s limitom verejných výdavkov. V súvislosti s pripomienkou KOZ SR minister financií L. Kamenický podotkol, že bude prehodnotený

deficit, samozrejme bude vyšší ako 5%, a to bude známe, keď to predloží štatistika, ale trvá na tom, že očakávanú skutočnosť, ktorú predkladal bývalý premiér L. Ódor s bývalým ministrom financií M. Horváthom bola 6,5 % HDP a tieto čísla sú zaznamenané aj v Európskej komisii. Tento rok mali rozpočet nastavený na úrovni 6% HDP čiže 5,97% očakávaná skutočnosť je 5,79 % čiže o niečo lepší a dúfa, že aj budúci rok trochu lepšie dopadne, ale ak sa bude zodpovedne hospodáriť. Ďalej reagoval na M. Lelovského z RÚZ a súhlasil, že v súvislosti s daňou z pridanej hodnoty, v roku 2019 bola efektívna sadzba vo výške 15,5 %, v roku 2021 to stúplo na 16,5 % počas covidovej doby vďaka online nákupom a platbou kartami, teda lepšiemu výberu dane z pridanej hodnoty a na konci roku 2023 je tiež sadzba 15,5 %, čo je zlé. Čo sa týka personálneho auditu, sú názory, že personálny audit áno aj nie, lebo účel, za ktorým bude audit vykonávaný nemusí naplniť želané očakávania. Na záver uviedol, že konsolidácia je nevyhnutnosť, musí byť doručená práve kvôli finančným trhom a skonštatoval, že ak by pokračovalo to, čo sa tu udialo v roku 2023, to je tá legislatívna smršť, ktorá stála Slovenskú republiku 1,6 miliardy eur, tak Slovenská republika v blízkej budúcnosti bude mať problémy ako malo Grécko, keď bankrotovalo a tomuto je snaha sa nejakým spôsobom vyhnúť.

Štátny tajomník ministerstva financií R. Majerský doplnil, že čo sa týka avizovaných znižovaní počtu zamestnancov, znižovania mzdovej obálky, je potrebné povedať, že desať percentné znižovanie počtu zamestnancov v roku 2025, už päť percentné viazanie osobných výdavkov bolo v roku 2024 uskutočnené, takže v horizonte dvoch rokov naozaj vrátane tohto roka ide o pätnásť percentné znižovanie mzdovej obálky, vždy ide o peniaze, v konečnom dôsledku, peniaze ideme šetriť, či obsadené alebo neobsadené miesta a tým pádom sa zníži priestor na odmeny. Ďalej podotkol, že čo sa týka prevádzky ministerstiev ako takej, tak okrem toho, že na ministerstvá a ostatné štátne organizácie bude vplyvať zvýšená sadzba dane z pridanej hodnoty tak, ako na ostatných, tak ešte predtým boli znížené výdavky na tovary a služby všetkých ministerstiev a ostatných organizácií o vyše 300 miliónov eur, to znamená už predtým, ako sa diskutovalo o zvýšenej sadzbe dane z pridanej hodnoty, čo má vplyv samozrejme cez nejakú mieru inflácie očakávanú v roku 2025, tak ministerstvo vykonalo šetrenie už predtým vo výške tých 300 miliónov eur, takže štát šetrí nielen na mzdách, na osobných výdavkoch, ale aj na prevádzke ako takej. Ďalej vyjadril podporu k adresnosti viacerých typov výdavkov, ktoré sú definované v rozpočte, je potreba štátu, aby mal prepojené registre, vedel spájať jednotlivých jednotlivcov domácností a vedel vyhodnocovať súvislosti s jednotlivcami a domácnosťami, ich príjem a vyhodnocovať, či je niekto oprávnený čerpať dávku alebo pomoc. Ďalej uviedol, že v súvislosti s rozpočtom ministerstva obrany, ide v roku 2025 oproti roku 2024 o nárast 166 miliónov eur s tým, že je tu deklarácia, teda spoločný prísľub, že výdavky z tohto objemu v roku 2025 sa použijú vo výške 300 miliónov na iné výdavky, ktoré budú prispievať aj k nejakým civilným cieľom. Taktiež ocenil ZMOS za prípravu nového modelu financovania fungovania samospráv a poznamenal, že po vyhodnotení výpadku výnosu dane z príjmu u samospráv sa ministerstvo financií túto vec snažilo vyriešiť dotáciami v objeme 50 miliónov eur mestám a obciam a v objeme 20 miliónov eur samosprávnym krajom. Ďalej v súvislosti so znižovaním počtu zamestnancov štátu uviedol, že je potrebné zohľadniť štruktúru v akej zamestnanci sú, ide o vyše 400 tisíc zamestnancov, ako sú policajti, vojaci, hasiči, učitelia regionálneho a vysokého školstva, justícia, zamestnanci samospráv a klasickí štátni úradníci, dá sa šetriť na peniazoch, na týchto skupinách zamestnancov viacej, ale keď sa tie výnimky dajú preč, tak zo

400 tisíc zamestnancov zostane 50 tisíc zamestnancov. Taktiež informoval, že v oblasti školstva dochádza k navýšeniu počtu zamestnancov o stovky, k nárastu počtu zamestnancov, ktorí sa majú zaoberať zrýchleným čerpaním európskych fondov takmer 400 ľudí, nárastu zamestnancov Poľnohospodárskej platobnej agentúry (PPA) o 70 osôb vzhľadom na to, že PPA sa nachádza v takom stave, že musí v zrýchlenom režime naozaj urýchliť čerpanie európskych fondov, pretože prepadnú a to čerpanie naozaj bolo v posledných rokoch veľmi mizivé. Čo sa týka rezervy na posilnenie štátnych finančných aktív vo výške 750 miliónov eur, uviedol, že táto rezerva v žiadnom prípade nepatrí zdravotníctvu, pretože jej použitie by samozrejme vplývalo na deficit a na limit verejných výdavkov, tá rezerva je čisto hotovostná a má slúžiť len na posilnenie štátnych finančných aktív. Ďalej uviedol, že v súvislosti s oblasťou zdravotníctva prebiehajú neustále diskusie medzi ministrom zdravotníctva a ministrom financií. Čo sa týka pomoci v poľnohospodárstve informoval, že peniaze na poľnohospodárstvo vo forme štátnej pomoci neklesajú oproti roku 2024 a zostávajú na rovnakej úrovni ako to bolo aj doposiaľ. V súvislosti s plnením programov stanovených vládou rovnako informoval prítomných, že už teraz existuje povinná príloha alebo súčasť štátnych, alebo záverečných účtov kapitol, ktoré sú každý rok predkladané v mesiaci apríl, takže tam je možné sa dočítať ako jednotlivé kapitoly plnia svoje ciele a zámery, ktoré boli stanovené v programových štruktúrach. Ďalej poznamenal, že čo sa týka školstva, je tu vyčlenených viac finančných prostriedkov ako tomu bolo v roku 2024. Taktiež doplnil, že v oblasti dopravy rastú európske prostriedky, minister dopravy chystá aj iné alternatívne formy financovania dopravných projektov formou PPP, veľmi intenzívne pokračujú práce na spustení projektu výstavby nájomných bytov. Čo sa týka železničného sektora vykonávajú sa aj opatrenia, aby sa tá situácia zamestnanosti v železničnom sektore vylepšila. Posledná poznámka k pripomienke, ktorá sa týkala pozmeňujúceho návrhu o štátnom rozpočte koľko % bude valorizácia. Pre tých zamestnancov, ktorých štát platí majú pripravených 800 eur, takže tam sú splnené všetky predpoklady na to, aby sa splnili tie dohody, ktoré sú momentálne na stole.

Predseda rady a minister práce sociálnych vecí a rodiny E. Tomáš reagoval na pripomienku zo strany KOZ SR a uviedol, že v súvislosti s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci ide v tomto prípade o navýšenie v sume 40 tisíc eur, ktoré bude pokryté v rámci vlastnej kapitoly ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Ďalej doplnil, že čo sa týka vyňatia niektorých inštitúcií, združení z tzv. transakčnej dane, ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny požiadalo ministerstvo financií o vyňatie neverejných zariadení sociálnych služieb, pretože verejné zariadenia sociálnych služieb sú vyňaté a informoval, že ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny pripravilo návrh, ako vyňať aj verejnoprospešné občianske združenia. Zároveň dal do pozornosti, že Sociálna poisťovňa je v kondícii, všetky nároky, všetky dôchodky vrátane trinásteho dôchodku budú vyplatené. Ďalej informoval, že ministerstvo práce v spolupráci so Sociálnou poisťovňou pripravuje opatrenia na šetrenie na výdavkoch Sociálnej poisťovne, napríklad posudkoví lekári Sociálnej poisťovne budú mať právomoc zrušiť práceneschopnosť vydávanú všeobecnými lekármi.

Záver k bodu 1:

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcimi závermi:

- A) APZD, ZMOS súhlasí s predloženým materiálom s pripomienkami a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie,
- B) AZZZ SR, RÚZ, KOZ SR, SOS nesúhlasí s predloženým materiálom a neodporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.

Záver k bodu 2:

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcimi závermi:

- A) AZZZ SR, RÚZ, APZD, ZMOS súhlasí s predloženým materiálom s pripomienkami a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie,
- B) KOZ SR, SOS nesúhlasí s predloženým materiálom a neodporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.

k bodu 3 Rôzne

- **Spolufinancovanie Aliancie sektorových rád pri projektoch z Programu Slovensko 2021 – 2027 (APZD)**

A. Lasz za APZD uviedol, že pred viac ako rokom vznikla Aliancia sektorových rád ako nezisková organizácia pri štarte tohto volebného obdobia. Táto nezisková organizácia sa skladá z členov ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ministerstva školstva výskumu vývoja a mládeže a tripartitných zástupcov zamestnávateľov a zamestnancov. V zásade vykonáva činnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti a od 1.1.2025 má zastrešovať nové aktivity týkajúce sa oblasti celoživotného vzdelávania a plnenia vybraných opatrení z Národného programu aktívneho starnutia. Aliancia na plnenie úloh čerpá a bude čerpať zdroje z Programu Slovensko, dnes má výnimku na 0% spolufinancovanie, len na vybrané projekty a preto kvôli rozšíreniu úloh a kompetencií aliancie APZD žiada udeliť jej výnimku na 0% spolufinancovanie na celý Program Slovensko.

Minister financií L. Kamenický reagoval a uviedol, že registrujú túto požiadavku a ministerstvo financií je ochotné sa tomu venovať.

Predseda rady E. Tomáš uviedol, že je rád, že Aliancia sektorových rád naberá dynamiku, pretože je to to, čo zástupcovia zamestnávateľov chceli a pevne verí, že zamestnávateľa oceňujú, že sa Aliancia sektorových rád podporuje aj z európskych fondov. Ďalej uviedol, že sa pracuje na ďalších projektoch, preto je spolufinancovanie nevyhnutné a dúfa, že to prinesie očakávané výsledky.

Predseda rady E. Tomáš poďakoval všetkým prítomným za účasť.

za vládu

Erik T O M Á Š

predseda rady

za zástupcov zamestnancov

Monika U H L E R O V Á

podpredsedníčka rady

za zástupcov zamestnávateľov

Roman K A R L U B Í K

podpredseda rady